

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.12.1986, sp. zn. 9 Co 124/86, ECLI:CZ:NS:1986:9.CO.124.1986.1

Číslo: 8/1989

Právní věta: Ak požívateľ invalidného dôchodku nespĺňa podmienky pre priznanie starobného dôchodku z toho dôvodu, že nie sú u nebo dané podmienky upravené v ustanovení § 65 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. /1/, možno jeho invalidný dôchodok novo vymerať podľa zásad uvedených v ustanovení § 33 zákona č. 121/1975 Zb. /2/.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.12.1986

Spisová značka: 9 Co 124/86

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod

Předpisy: 121/1975 Sb. § 33

§ 55

§ 65 100/1988 Sb. § 35

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhodnutím z 10. 7. 1986 zamietol žiadosť navrhovateľa o nový prepočet poberaného invalidného dôchodku podľa ustanovenia § 33 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb.

Mestský súd v Bratislave na návrh navrhovateľa preskúmal uvedené rozhodnutie a potvrdil ho (§ 249 ods. 1 O. s. p.) ako vecne správne. Uviedol, že navrhovateľ splnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok a že v takom prípade prepočet invalidného dôchodku ustanovenie § 33 ods. 1 zákon č. 121/1975 Zb. nepripúšťa. Poučil navrhovateľa, že výhodnejšie ustálenie výšky dôchodku môže dosiahnuť tým, že požiada o priznaní starobného dôchodku. Súd prvého stupňa súčasne zastavil konanie (podľa ustanovenia § 248 O. s. p.) o preskúmanie rozhodnutia Úradu dôchodkového zabezpečenia z 29. 5. 1986, ktorým priznal navrhovateľovi starobný dôchodok vo výške poberaného invalidného zabezpečenia toto rozhodnutie sám zrušil rozhodnutím z 10. 7. 1986.

Navrhovateľ v odvolaní proti tomuto uzneseniu vytýkal súdu nesprávny postup, poukazoval na okolnosti vzniku nároku na starobný dôchodok a na problematiku i porovnanie výšky starobného a invalidného dôchodku (§ 65 zákona č. 121/1975 Zb.), s čím sa súd vôbec nezaoberal.

Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Nové vymeranie invalidného dôchodku podľa ustanovenia § 33 zákona č. 121/1975 Zb. sledovalo možnosť úpravy poberaného dôchodku po odpracovaní najmenej 5 rokov. Pritom do doby zamestnania sa nezapočítavali náhradné doby, ani doby, ktoré boli už zhodnotené na nové vymeranie tohoto dôchodku podľa predtým platných predpisov (§ 18 zákona č. 55/1956 Zb., alebo § 119 zákona č. 101/1964 Zb.). Takáto úprava nového vymerania invalidného dôchodku sa v zákone č. 121/1975 Zb. pripúšťala iba raz a vylučovala sa v prípadoch, ak poberateľovi invalidného dôchodku vznikol nárok na starobný dôchodok.

Táto úprava bola účinná od 1. 1. 1976; predtým platné právne predpisy o sociálnom zabezpečení v takejto forme úpravy prepočtu nepoznali. Sledovalo sa tým poskytnutie možnosti požívateľom invalidného dôchodku, ktorí napriek nepriaznivému zdravotnému stavu aj po vzniku invalidity ďalej sústavne alebo aj prerušovane pracovali a dosiahli vyšší priemerný mesačný zárobok, výhodnejší prepočet poberaného invalidného dôchodku. Podľa dôvodovej správy k uvedenému ustanoveniu išlo predovšetkým o osoby, ktorým bol priznaný invalidný dôchodok v mladom veku, kedy nedosahovali zárobky starších pracovníkov v určitej profesii.

Nové vymeranie dôchodku sa považuje za nový vznik nároku na dôchodok, a preto hodnotenie potrebnej doby zamestnania, priemerný mesačný zárobok, výška dôchodku ako aj ďalšie náležitosti podstatné pre výpočet dôchodku sa hodnotia podľa predpisov platných v dobe splnenia podmienok pre nové vymeranie. Novo vymeraný dôchodok sa však priznáva najskôr od podania žiadosti o takéto prepočítanie.

Pri aplikácii ustanovenia § 33 zákona č. 121/1975 Zb. v prípadoch, ako je aj tento, bolo treba brať zreteľ na ustanovenie § 65 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb., podľa ktorého v prípade súbehu nárokov na tam uvedené dôchodky (s výnimkou uvedenou v § 25 ods. 2 3), patril len jeden dôchodok, a to (spravidla) vyšší. Úrad dôchodkového zabezpečenia bol v takom prípade povinný ako predbežnú otázku skúmať splnenie podmienok všetkých dotknutých dávok, lebo inak by nezistil, ktorý dôchodok je vyšší a na ktorý má žiadateľ v dôsledku tohto ustanovenia (alebo v dôsledku prípadnej voľby) nárok, a až potom o ňom rozhodnúť. Rozhodnutie tohto orgánu potom súd preskúmal z toho hľadiska, či bola priznaná správna dávka a v zákonnej výške, alebo či bola žiadosť o priznanie nároku správne zamietnutá.

Z týchto hľadísk súd prvého stupňa neposudzoval splnenie či nesplnenie podmienok na uplatnený nárok, lebo nehodnotil v potrebnom rozsahu postup Úradu dôchodkového zabezpečenia z hľadiska aplikácie ustanovenia § 65 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb., či teda zamietnutie žiadosti o nový prepočet invalidného dôchodku bolo správne. Samo konštatovanie tohto orgánu, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok, bez skúmania (ako predbežnej otázky) splnenia podmienok, ale aj výšky obidvoch dôchodkov (pre možnosť porovnania), je neúplné a preto je pre posúdenie zákonného postupu a správnosti priznania určitej dávky nedostačujúce. Súd prvého stupňa, ktorý prevzal názor Úradu dôchodkového zabezpečenia pri posudzovaní žiadosti o prepočet invalidného dôchodku, nevzal do úvahy všetky tu uvádzané okolnosti; preto ani jeho závery nemajú oporu v zistenom skutkovom stave.

V dôsledku toho bolo treba uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť mu vec na doplnenie dokazovania ohľadne výšky starobného dôchodku ako predbežnej otázky a potom na posúdenie správnosti preskúmaného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti navrhovateľa na prepočet invalidného dôchodku. V opačnom prípade by nebola zachovaná zásada o poskytovaní výhodnejšej dávky z

dôchodkového zabezpečenia v prípadoch, ak požívateľ spĺňal podmienky nároku na dve dávky, ako to bolo aj v prípade navrhovateľa.

Preto odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 221 ods. 1 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie (§ 221 ods. 2 O. s. p.), a to aj o prípadných trovách konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Poznámky pod čarou:

1) Pozri teraz § 55 zákona č. 100/1988 Zb.

2) Pozri teraz § 35 zákona č. 100/1988 Zb.

3) Teraz porov. § 29 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.